

Bitki karantini haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası ərazisində bitki karantininin təşkili və həyata keçirilməsinin hüquqi əsaslarını müəyyən edir.

I fəsil

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1. Əsas anlayışlar

Bu Qanunda istifadə edilən əsas anlayışlar aşağıdakılardır:

bitki karantini (fitosanitar karantin) — bitkilərin, onların emalı məhsullarının, toxumların, əkin materiallarının, bitki və digər mənşəli məhsulların və yüklərin karantin obyektlərindən mühafizəsinə yönəldilmiş dövlət tədbirlər sistemini nəzərdə tutan hüquqi rejimdir; ^[1]

karantin obyekt — Azərbaycan Respublikasının ərazisində aşkar olunmayan və ya məhdud dairədə yayılan ziyanvericilər, bitki xəstəliklərinin törədiciləri və əlaq otlarıdır;

karantin nəzarətinin obyektləri — karantin obyektini yaya bilən və ya onun yayılmasına kömək edən məhsullar, materiallar və obyektlərdir;

karantin zonası — karantin obyektinin aşkar edilməsi ilə əlaqədar xüsusi karantin rejimi müəyyən edilmiş ərazidir.

Maddə 2. Bitki karantini haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

Bitki karantininin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar münasibətlər bu Qanunla və buna uyğun qəbul edilmiş digər qanunvericilik aktları ilə tənzimlənir.

Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq müqavilələrində bu Qanunda nəzərdə tutulan qaydalardan fərqli qaydalar müəyyən edilmişdirsə, beynəlxalq müqavilələrin qaydaları tətbiq edilir.

Maddə 3. Bitki karantininin əsas vəzifələri

Bitki karantininin əsas vəzifələri aşağıdakılardır:

Azərbaycan Respublikasının ərazisini başqa dövlətlərdən karantin obyektlərinin daxil olmasından qorumaq;

karantin obyektinə mənəblərini vaxtında aşkar etmək, onların təcrid edilməsi və ləğvi üçün tədbirlər görmək;

karantin nəzarətində olan məhsulların istehsalı, tedarikü, daşınması, saxlanması, emalı, satışı və istifadəsi zamanı karantin normalarına və qaydalarına riayət edilməsi, bitki karantini tədbirlərinin yerinə yetirilməsi üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək.

Maddə 4. Bitki karantini vəzifələrinin həyata keçirilməsi

Bu Qanunda müəyyən edilən bitki karantini vəzifələrinin həyata keçirilməsi dövlət bitki karantini xidmətinin fəaliyyəti ilə təmin olunur.

II fəsil

DÖVLƏT BITKİ KARANTİNİ XİDMƏTİ

Maddə 5. Dövlət bitki karantini xidmətinin təşkili

Dövlət bitki karantini xidmətinin təşkili müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən həyata keçirilir.

Maddə 6. Dövlət bitki karantini xidmətinin səlahiyyətləri

Bitki karantininin bu Qanunla müəyyən edilən vəzifələrini yerinə yetirmək üçün dövlət bitki karantini xidməti: bitki karantini sahəsində və karantin nəzarətində olan obyektlərin zərərsizləşdirilməsi üzrə qaydaları və təlimatları hazırlayır, əlaqədar dövlət orqanları ilə razılaşdırır və təsdiq üçün aidiyyəti üzrə təqdim edir;

respublika ərazisində aşkar olunmayan və ya məhdud dairədə yayılan ziyanvericilərin, bitki xəstəlikləri törədicilərinin və əlaq otlarının növ tərkibini dəqiqləşdirir, karantin obyektlərinin siyahısını hazırlayır və təsdiq üçün aidiyyəti üzrə təqdim edir;

kənd təsərrüfatı və meşə təsərrüfatı elmi-tədqiqat müəssisələri ilə birlikdə karantin ziyanvericiləri, bitki xəstəlikləri və əlaq otlarına qarşı səmərəli mübarizə tədbirlərini işləyib hazırlayır və həyata keçirilməsinə nəzarət edir;

idxal, ixrac və tranzit daşımaları zamanı karantin nəzarəti altında olan kənd təsərrüfatı, meşə, dekorativ (bəzək) bitkilərinin, onların hissələrinin (çilik, ting, soğanaq, kök yumruları, çiçək, meyvə və s.), tumlarının və əkin materiallarının, karantin nəzarəti altında olan belə yüklərin qablaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuş və karantin orqanizminin daşıyıcısı ola bilən materialların karantin yoxlanması üzrə müvafiq tədbirlər görür;

karantin nəzarəti altında olan yüklərin fitosanitar sertifikatını verir; ^[2]

müəyyən edilmiş qaydada karantin obyektinə aşkar edilən yüklərin, habelə karantin nəzarətində olan və müvafiq sənədləri olmayan yüklərin boşaldılmasını və daşımab aparılması üçün qəbulunu qadağan edir;

bitki karantini qaydalarına və təlimatlarına uyğun olaraq kənd təsərrüfatı məhsullarının, toxumların və əkin materiallarının, nəqliyyat vasitələrinin və karantin nəzarətində olan digər materialların və obyektlərin sirayətlənmədən təmizlənməsini və zərərsizləşdirilməsini təşkil edir; ^[3]

respublikaya başqa dövlətlərdən, habelə respublikanın ərazisində karantin elan olunmuş zonalardan gətirilmiş bitkilərin, toxumların və əkin materiallarının karantin yoxlanışını həyata keçirən karantin tingliklərinin (şitilxanaların), sort sınaq məntəqələrinin, oranjeriyaların və istixanaların fəaliyyətinə nəzarət edir;

bitki karantin tədbirlərinin nazirliklər və başqa idarələr, hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən yerinə yetirilməsinə nəzarət edir;

toxumlara, əkin materiallarına və karantin nəzarətində olan digər materiallara və obyektlərə müəyyən edilmiş qaydada bitki

karantin sertifikatı və idxal karantin icazəsi verir; ^[4]

müəyyən edilmiş qaydada bitki karantini məsələlərində beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan Respublikasının mənafeyini

təmsil edir;

bitki karantini sahəsində qanunvericilik aktlarında nəzərdə tutulan digər səlahiyyətləri həyata keçirir.

M a d d ə 7 . Dövlət bitki karantini xidmətinin hüquqları

Dövlət bitki karantini xidmətinin vəzifəli şəxsləri öz xidməti vəzifələrini yerinə yetirməklə əlaqədar:

müəyyən edilmiş qaydada xidmət etdikləri ərazidə yerləşən bitki mənşəli məhsulların tədarükü, saxlanması, emalı və satışı ilə məşğul olan müəssisə, idarə və təşkilatlarda və onların obyektlərində, habelə həyətəyən sahələrdə, dəmir yolu stansiyalarının, avtovağzalların, hava, dəniz və çay limanlarının, anbarların, elevatorların, poçtamların ərazilərində, nəqliyyat vasitələrində və digər bitki karantini nəzarəti obyektlərində karantin yoxlanışları aparmaq;

laboratoriya ekspertizası keçirmək üçün toxum, bitki və bitki mənşəli digər məhsullardan nümunələr götürmək;

bitkilərin karantin və digər təhlükəli ziyanvericiləri, xəstəlikləri və alaq otları aşkar edildikdə müəyyən edilmiş qaydada məhsulların daşınıb aparılmasına və istifadəsinə məhdudiyət qoymaq, karantin tədbirlərinin yerinə yetirilməsi üçün göstərişlər vermək; ^[5]

gömrükxanaların, dəmir yolu stansiyalarının, avtovağzalların, hava, dəniz və çay limanlarının, poçtamların müdiriyyətiindən bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydada karantin tətbiq edilən, gətirilən və göndərilən yüklər barədə məlumatları tələb etmək, həmin yüklərin sənədləri ilə tanış olmaq;

lazım olan hallarda dəmir yolu stansiyalarının, avtovağzalların, hava, dəniz və çay limanlarının, poçtamların müdiriyyətiindən onların ərazisində toxumların, bitkilərin və bitki mənşəli digər məhsulların yoxlanılması və zərərsizləşdirilməsi işləri aparmaq üçün nəqliyyat vasitələrinin, anbar binalarının və köməkçi materialların verilməsini tələb etmək;

müəyyən edilmiş qaydada karantin elan edilmiş ərazilərdən karantin sertifikatı olmayan toxum, bitki və bitki mənşəli digər məhsulların daşınmasını dayandırmaq, lazım olan hallarda qaytarmaq; ^[6]

bu Qanunu, bitki karantin qaydalarnı pozan şəxsləri qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün müvafiq tədbirlər görmək hüquqları vardır.

III f ə s i l

BİTKİ KARANTİNİ NƏZARƏTİ

M a d d ə 8 . Bitki karantini nəzarətinin obyektləri

Bitki karantini nəzarətinin obyektləri aşağıdakılardır:

karantin obyektini (orqanizmini)» yaya bilən kənd təsərrüfatı, meşə və dekorativ (bəzək) bitkiləri, onların hissələri (çilik, ting, soğanaq, kök yumruları, çiçək, meyvə və s.), tumları və əkin materialları ^[7]

canlı göbələklər, bakteriyalar, viruslar, nematodlar, gənələr və həşəratlar;

həşəratların, bitki xəstəlikləri törədicilərinin kolleksiyaları, onların zərər vurduğu bitki nümunələri, habelə bitki herbariləri və kolleksiyaları;

istifadə edilən və karantin obyektlərinin daşıyıcısı ola bilən kənd təsərrüfatı maşınları və alətləri, nəqliyyat vasitələri, bütün tara növləri və qablaşdırma materialları, bitki materiallarından hazırlanmış sənaye malları və məmulatları, torpaq monolitləri və nümunələri;

bitki mənşəli məhsulların tədarükü, saxlanması, emalı və satışı ilə məşğul olan müəssisə, idarə və təşkilatların əraziləri və binaları, sərhəd buraxılış məntəqələrinin əraziləri, kənd təsərrüfatı və meşə sahələri, həyətəyən və bağı sahələri, qeyri-kənd təsərrüfatı torpaqları (yolların, elektrik xətlərinin ayırma zolaqları və s.). ^[8]

M a d d ə 9 . Bitki karantini nəzarətinin icrası

Bitki karantini nəzarətinin həyata keçirilməsi dövlət bitki karantini xidmətinə həvalə edilir. Dövlət bitki karantini xidmətinin vəzifəli şəxsləri bitki karantin nəzarətini həyata keçirərkən xüsusi vəsiqəyə malik olmalı və müəyyən olunmuş qaydada fərqləndirici nişanlı geyim formasında olmalıdırlar. ^[9]

Dövlət bitki karantini xidmətinin vəzifəli şəxslərinin xidmət etdikləri ərazi üzrə öz səlahiyyətləri daxilində verdikləri sərəncamların və göstərişlərin yerinə yetirilməsi bütün nazirliklər, başqa mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, hüquqi və fiziki şəxslər üçün məcburidir.

M a d d ə 10 . Bitki karantini sahəsində nazirliklərin, başqa mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarının, hüquqi və fiziki şəxslərin vəzifələri

Nazirliklər, başqa mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, hüquqi və fiziki şəxslər:

karantin obyektlərini vaxtında aşkar etmək məqsədi ilə bütün əkin və bağı sahələrində sistemli müşahidə aparılmasını, bitki mənşəli məhsulların yoxlanılmasını;

karantin obyektlərinin yayılmasının qarşısını almaq üçün profilaktiki və ləğvedici tədbirlərin aparılmasını;

karantin nəzarətində olan məhsulların saxlanması və emal edilən binaların lazımi fitosanitar vəziyyətində olmasını;

satış üçün nəzərdə tutulan toxumların, əkin materiallarının və digər bitki mənşəli məhsulların və taraların zərərsizləşdirilməsini təmin etməlidirlər.

IV f ə s i l

BİTKİ KARANTİNİNİN QOYULMASI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ QAYDALARI

M a d d ə 11 . Bitki karantininin qoyulması

Karantin obyektini aşkar olunduqda müvafiq icra hakimiyyəti orqanları dövlət bitki karantini xidmətinin təqdimatına əsasən müvafiq ərazidə karantin qoyulması barədə qərar qəbul edir, karantin obyektinin mənbəyinin təcrid edilməsi və ləğv üzrə təxirəsalınmaz tədbirlər müəyyənləşdirir.

Karantin obyektinin yayılma vəziyyətindən asılı olaraq bitki karantini təsərrüfata, müəssisəyə, yaşayış məntəqəsinə, yaşayış məntəqələri qrupuna, rayona və daha böyük ərazilərə qoyula bilər.

M a d d ə 1 2 . Karantin obyektlərinin mənbəyinin ləğv edilməsi tədbirləri

Karantin qoyulması haqqında qərar qəbul edildikdən sonra dövlət bitki karantini xidməti bu barədə hüquqi və fiziki şəxslərə məlumat verir, onların karantin obyekti mənbəyinin təcrid olunması və ləğvi üçün tədbirlər görməyi tələb edir, dövlət orqanları, hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən karantin tələblərinə riayət edilməsinə nəzarət edir.

Karantin zonasından nəqliyyat vasitələrinin çıxması və daxil olması məhdudlaşdırılır, həmin nəqliyyat vasitələrində karantin yoxlanışı aparılır.

Karantin zonasından toxumların, bitkilərin və bitki mənşəli digər məhsulların çıxarılmasına yalnız müəyyən edilmiş şərtlərə və qaydalara əməl edilməklə yol verilə bilər.

Karantin zonasından dövlət bitki karantini xidmətinin icazəsi olmadan çıxarılmış karantin nəzarətində olan məhsullar qaytarılmalı, zərərsizləşdirilməli, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada müsadirə edilərək ticarət və emal müəssisələrinə verilməli və ya məhv edilməlidir. [\[10\]](#)

M a d d ə 1 3 . Bitki karantininin götürülməsi

Müəyyən edilmiş karantin tədbirləri aparılmadıqdan, karantin obyekti mənbəyi tamamilə ləğv edildikdən sonra bitki karantini dövlət bitki karantini xidmətinin təqdimatına əsasən karantin qoyulması barədə qərar qəbul edən orqanlar tərəfindən götürülür.

V f ə s i l

DÖVLƏT BİTKİ KARANTİNİ XİDMƏTİNİN MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİ VƏ MADDİ TEXNİKİ TƏMİNATI

M a d d ə 1 4 . Dövlət bitki karantini xidmətinin maliyyələşdirilməsi və maddi-texniki təminatı

Dövlət bitki karantini xidmətinin maliyyələşdirilməsi və maddi-texniki təminatı dövlət büdcəsi hesabına həyata keçirilir. [\[11\]](#)

Öz səlahiyyətləri daxilində nazirliklər, başqa mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, müəssisə, idarə və təşkilatlar dövlət bitki karantini xidmətinin normal fəaliyyətini təmin etmək üçün şərait yaratmalıdırlar.

M a d d ə 1 5 . Bitki karantini üzrə xüsusi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi

Karantin obyekti mənbələrinin təcrid edilməsi və ləğv i üzrə tədbirlər müəyyən edilmiş qaydada dövlət vəsaiti, torpaq istifadəçilərinin vəsaiti, bitki mənşəli məhsulların və taraların zərərsizləşdirilməsi isə həmin məhsulların mülkiyyətçilərinin vəsaiti hesabına həyata keçirilir.

V I f ə s i l

BİTKİ KARANTİNİ HAQQINDA QANUNVERİCİLİYİN POZULMASINA GÖRƏ MƏSULİYYƏT

M a d d ə 1 6 . Bitki karantini haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət

Bitki karantini sahəsində qanunvericiliyin pozulmasına görə hüquqi və fiziki şəxslər, təqsirli vəzifəli i şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş qaydada intizam, mülki, inzibati və cinayət məsuliyyəti daşıyırlar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Heydər ƏLİYEV

Bakı şəhəri, 23 aprel 1996-cı il
70-IQ.

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

- 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**)
- 23 aprel 2002-ci il tarixli 311-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002-ci il, 5, maddə 241**)
- 22 noyabr 2002-ci il tarixli 382-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002-ci il, 12, maddə 706**)
- 30 dekabr 2003-cü il tarixli 568-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 2, maddə 57**)

QANUNA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

[\[1\]](#) 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**) ilə 1-ci maddənin ikinci abzasında “**əkin materiallarının və digər bitki**” sözləri “**əkin materiallarının, bitki və digər**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[2\]](#) 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**) ilə 6-cı maddədə beşinci abzas yeni redaksiyada verilmişdir. Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~Respublikaya başqa dövlətlərdən gətirilən və respublikadan aparılan karantin nəzarətində olan məhsulların, o cümlədən bəqajlarda, poçt bağlamalarında və sərnişinlərin əl yuğlarında gətirilən bitki mənşəli məhsulların, habelə nəqliyyat vasitələrinin karantin yoxlanışını və laboratoriya ekspertizasını aparır.~~

[\[3\]](#) 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**) ilə 6-cı maddənin yeddinci abzasında “**yoluxmadan**” sözü “**sirayətlənmədən**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[4] 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**) ilə 6-cı maddənin onuncu abzasında “**bitki karantini sertifikatını verir**” sözləri “**bitki karantin sertifikatı və idxal karantin icazəsi verir**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[5] 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**) ilə 7-ci maddənin dördüncü abzasında “**bitkilərin və əlaq otlarının karantin və təhlükəli ziyanvericiləri və xəstəlikləri** ” sözləri “**bitkilərin karantin və digər təhlükəli ziyanvericiləri, xəstəlikləri və əlaq otları** ” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[6] 23 aprel 2002-ci il tarixli 311-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002-ci il, 5, maddə 241**) ilə 7-ci maddənin yeddinci abzasından “**onları müsadirə etmək**” sözləri çıxarılmışdır. Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~müəyyən edilmiş qaydada karantin olan edilmiş ərazilərdən karantin sertifikatı olmayan toxum, bitki və bitki mənşəli digər məhsulların daşınmasını dayandırmaq, onları müsadirə etmək, lazım olan hallarda qaytarmaq;~~

[7] 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**) ilə 8-ci maddədə ikinci abzas yeni redaksiyada verilmişdir. Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~Kənd təsərrüfatı, meşə və dekorativ (bəzək) bitkilərinin toxumaları və əkin materialları, bitkilər və onların hissələri (çilik, ting, sogaq, kök yumruları, meyvələr və s.), habelə karantin obyektini yaya bilən digər bitki mənşəli məhsullar;~~

[8] 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**) ilə 8-ci maddənin altıncı abzasında “**binaları, kənd təsərrüfatı**” sözləri “**binaları, sərhəd buraxılış məntəqələrinin əraziləri, kənd təsərrüfatı**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[9] 19 dekabr 1997-ci il tarixli 415-IQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998-ci il, 2, maddə 83**) ilə 9-cu maddənin birinci hissəsindən sonra yeni hissə əlavə edilmişdir.

[10] 30 dekabr 2003-cü il tarixli 568-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 2, maddə 57**) ilə 12-ci maddənin dördüncü hissəsində “**zərərsizləşdirilməli,**” sözündən sonra “**qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada**” sözləri əlavə edilmişdir.

[11] 22 noyabr 2002-ci il tarixli 382-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002-ci il, 12, maddə 706) ilə 14-cü maddəsindən “**habelə bitki karantini xidmətindən və digər xüsusi xidmətlərin göstərilməsindən əldə edilən vəsait hesabına**” sözləri çıxarılmışdır. Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~Dövlət bitki karantini xidmətinin maliyyələşdirilməsi və maddi texniki təminatı dövlət büdcəsi hesabına, habelə bitki karantini xidmətindən və digər xüsusi xidmətlərin göstərilməsindən əldə edilən vəsait hesabına həyata keçirilir.~~